

18. 12. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Je dána povinnost zvýšit základní kapitál u akciových společností?

V souvislosti s datem účinnosti zákona o obchodních korporacích č. [250/2012](#) Sb. od 1.ledna 2014 vzniká problém u akciových společností se základním kapitálem nižším než 2 000 000,- Kč. Například a.s. se základním kapitálem 1 000 000,- Kč. Musí tyto akciové společnosti zvýšit základní kapitál na částku 2 000 000,- Kč?

Podle ustanovení § 246 odst. 1 zákona o obchodních korporacích (dále ZOK) základní kapitál se vyjadřuje v českých korunách. V případě, že akciová společnost vede podle zvláštního zákona účetnictví v eurech, může vyjádřit základní kapitál v eurech. Podle odst. 2 výše základního kapitálu akciové společnosti je **alespoň** 2 000 000 Kč, nebo 80 000 EUR. (Většina společností nevede účetnictví v eurech.)

Tedy samotné znění tohoto ustanovení by svědčilo pro to, že od 1.ledna 2014 je zcela závazně stanoveno, že základní kapitál je v minimální výši 2 000 000,- Kč.

Ke zvýšení minimálního základního kapitálu z 1 000 000,- Kč na 2 000 000,- Kč již došlo zákonem č. [370/2000](#) Sb. v roce 2000. Nyní ale schází obdobné přechodné ustanovení, které obsahovala novela k obchodnímu zákoníku č. [370/2000](#) Sb. ve svém čl. VIII., bodě 18.(Toto ustanovení z roku 2000 doslovně citujeme: „Společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, jež vznikly podle dosavadních právních předpisů, nejsou povinny zvýšit základní kapitál do výše stanovené tímto zákonem, nemohou však rozhodnout o snížení základního kapitálu pod částku stanovenou tímto zákonem. Budou-li však tyto společnosti po účinnosti tohoto zákona zvyšovat základní kapitál, zvýší jej alespoň tak, aby dosáhly výše základního kapitálu vyžadované tímto zákonem.“) Proto dnes vzniká otázka, zda musí navýšit akciová společnost po 1.lednu 2014 základní kapitál na minimální částku 2 000 000,- Kč, pokud nevede účetnictví v eurech. (ZOK umožňuje vyjádřit základní kapitál v eurech, což předchozí úprava neumožňovala.)

Podle § 125 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb. (nový občanský zákoník) více zakladatelů zakládá právnickou osobu přijetím stanov nebo uzavřením jiné smlouvy. Proto bezpochyby stanovy musíme považovat za smlouvu. (Analogicky i Štenglová,I., Havel,B., Cileček,F., Kuhn, P., Šuk,P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 21.)

Podle ustanovení § 777 odst.1 ZOK ujednání společenských smluv, která jsou v rozporu s donucujícími ustanoveními tohoto zákona, se zrušují dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Ovšem toto ustanovení je nutno aplikovat v souladu se základními zásadami, na kterých spočívá občanské právo.

Podle ustanovení § 3 odst. 2, písm. d) nového občanského zákoníku smlouvy mají být splněny. Chce-li stát měnit ustanovení soukromoprávních smluv, mezi které bezpochyby stanovy akciových společností patří, musí zde prokázat kvalifikovaný veřejný zájem. To je odůvodněný veřejnoprávní zájem na tom, aby fungující akciové společnosti zvyšovaly například dvojnásobně základní kapitál, přestože toto nemusí být zcela jistě snadnou a proveditelnou záležitostí i pro řádně fungující akciové společnosti nebo vlastníky akcií. Tento zájem zde vůbec patrný není. (Není patrný například zájem

ani na tom, aby se v mnohých případech měnily vlastnické poměry držitelů akcií apod.) Proto musí dále platit ustanovení § 2 odst. 1 nového občanského zákoníku, že každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá občanský zákoník, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.

Proto zde není dána povinnost zvýšit základní kapitál. Smlouva musí být zachována nebo měněna v souladu se všemi právními předpisy o soukromém právu. K soukromoprávní regulaci bezpochyby nepatří v tomto případě povinnost navýšit základní kapitál například dvojnásobně u akciové společnosti se základním kapitálem 1 000 000,- Kč. Povinnost minimálního kapitálu 2 000 000,- Kč se vztahuje jen na nově založené akciové společnosti. (Zde srov. také text komentáře v díle: Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 430.)

Shora uvedenou argumentaci lze opřít i o další ustanovení ústavního řádu České republiky.

JUDr. Marek Steiner,
advokát

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)